

POLSKA
bez barier

Przewodnik

STANISŁAW FRANCUZ – geograf, fotograf, filmowiec, wykładowca i ekspert d/s turystyki, instruktor przewodnictwa i ochrony przyrody PTTK. Autor licznych przewodników po Polsce dla osób niepełnosprawnych. Twórca i realizator wydawnictw multimedialnych na CD i DVD, serwisów WWW, folderów i książek o tematyce turystycznej. Przewodnik turystyczny po Dolnym Śląsku, Przewodnik Sudecki. Pilot wycieczek turystycznych. Doktorant na Wydziale Pedagogiki DSW we Wrocławiu. Na filmowaniu, fotografii i podróżach w kraju i zagranicą spędza średnio 2/3 roku.

MARTA FRANCUZ – studentka V roku Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Pilotka wycieczek turystycznych. Autorka wielu opracowań promocyjnych dla Dolnego Śląska, Wielkopolski i Lubuskiego oraz Polski. Korektor tekstów do folderów i publikacji turystycznych m.in. Zima na Dolnym Śląsku, Dolny Śląsk dla dzieci i młodzieży, Atrakcje Dolnego Śląska i Dolny Śląsk z lotu ptaka, Wielkopolska bez barier, Pasjonatka gór, żagli, szymbowców, uczy dzieci gry na pianinie. Nie potrafi się nudzić – „Po co tracić czas, gdy mogę poznać świat i ludzi?”

MARCIN FRANCUZ – student Politechniki Wrocławskiej - Mechanika i Budowa Maszyn specjalność Inżynieria Lotnicza. Fotograf i filmowiec, wolontariusz w stowarzyszeniu PROGRES. W firmie Interior Multimedia i Wydawnictwa autor zdjęć, filmów (z lotu ptaka) i tekstów do opracowań, wydawnictw książkowych, filmowych, multimedialnych z zakresu turystyki i promocji regionów Polski. Żeglarski, motorowodniczy, pasjonat turystyki, motocykli i gry na gitarze.

WIKTOR FRANCUZ – uczeń VI LO we Wrocławiu, wolontariusz, pasjonat wycieczek turystycznych i przyrody. Siermię jachtowy i motorowodniczy. Z aparatem fotograficznym w rękach już od 10 roku życia. Autor wielu zdjęć do wydawnictw w firmie INTERIOR. Współautor fotografii i filmów do przewodnika turystycznego pt. „Dolny Śląsk – otwarty dla każdego – 100 tras turystycznych dla osób niepełnosprawnych”. Województwo Wielkopolskie bez barier 70 tras... Asystent w reportażach filmowych i transmisjach TVONLINE.

Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich
PROGRES

55-120 Oborniki Śląskie, ul. Dworcowa 44/4
www.progres.media.pl

Projekt współfinansowany ze środków PFRON

ISBN 978-83-930088-5-8

www.bezbarier.turystyka.pl, www.bezbarier.info.pl

POLSKA bez barier

Przewodnik

POLSKA
bez barier

500 tras turystycznych
dla osób niepełnosprawnych

Przewodnik

POLSKA bez barier

500 tras turystycznych
dla osób niepełnosprawnych

Stanisław Francuz, Marta Francuz,
Wiktor Francuz, Marcin Francuz

W przewodniku zaprezentowano trasy o trzech stopniach trudności¹:

- * (jedna gwiazdka) trasa łatwa, nizinna, bez większych przeszkód, dostępna w 100% dla wózkowiczów;
- ** (dwie gwiazdki) trasa o pewnym stopniu trudności, niewielkie podjazdy, długość do 7 km, utrudnienia w postaci nierówności na drodze lub trasy wodne;
- *** (trzy gwiazdki) trasa trudna, długa lub powyżej 7 km, o sporej ilości podjazdów (różne przeszkody na trasie, często wymagane wsparcie wózkowicza przez osoby trzecie), w tym trasy kajakowe, wodne wielodniowe.

¹ gwiazdki są podane zarówno w spisie treści przy tytule trasy, jak i przy tytule opisu trasy.

Projekt współfinansowany ze środków PFRON.

Przedstawione treści wyrażają poglądy realizatora projektu i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska PFRON.

Autorzy: *Stanisław Francuz, Marta Francuz, Marcin Francuz, Wiktor Francuz*

Konsultacje wersji dla niewidomych: *Patryk Miś*

Na okładce: *Agata Rocznik*

Projekt i opracowanie graficzne: *Andrzej Duliba*

Wykonanie map: *Aleksandra Domeradźka, Andrzej Duliba, Robert Lachmann*

Foto: *Stanisław Francuz, Marcin Francuz, Wiktor Francuz, Marta Francuz,*

Andrzej Kopystyński, Anna Kopystyńska, Andrzej Duliba, Mirosław Karasiuk,

Cezary Kopczyński, Bartłomiej Karwacki, Piotr Żyła, Robert Lachmann,

Waldemar Brygier, Andrzej Wilk.

Recenzja: *Joanna Szczepankiewicz-Battek*

Korekta merytoryczna: *Marta Francuz, Grażyna Francuz, Wiktor Francuz,*

Edward Kaszuba, Joanna Szczepankiewicz-Battek, Marek Battek, Katarzyna Rebizant

Weryfikacja techniczna: *Andrzej Kopystyński, Marcin Francuz, Wiktor Francuz*

Obsługa informatyczna: *Andrzej Kopystyński*

Współpraca merytoryczna: LOTUR, WOT Poznań, PLOT Poznań, PROT Rzeszów

DTP: INTERIOR Multimedia i Wydawnictwa

Wydanie I, Wrocław 2016

© Copyright by:

Wydawca: INTERIOR Multimedia i Wydawnictwa

Stanisław Francuz, ul. Stabłowicka 72, 54-058 Wrocław,

www.interior.net.pl, www.tourist.net.pl

na zlecenie

Stowarzyszenia Inicjatyw Obywatelskich PROGRES

www.progres.media.pl

ISBN: 978-83-930088-5-8

Druk: Stolgraf oddział Świdnica, ul. M. Konopnickiej 13,

58-100 Świdnica, tel. 74 853 69 97, www.stolgraf.pl

Szanowni Państwo!

Pod względem turystycznym Polska jest jednym z najatrakcyjniejszych regionów w Europie. Wyjątkowe atuty sprawiają, że przybywa tu wielu gości z kraju i zagranicy. Wśród nich są również osoby z niepełnosprawnością. Starając się zaspokajać także ich potrzeby i oczekiwania, oddajemy do Państwa dyspozycji przewodnik pt. Polska bez barier - 500 tras turystycznych dla osób niepełnosprawnych. Poprzez to wielonarzędziowe wydawnictwo chcemy zaprosić Państwa do skorzystania z bogatej i różnorodnej oferty turystycznej, jaką ma nasz kraj. Wierzymy, że przewodnik ułatwi wszystkim gościom planowanie pobytu, pomoże uzyskać dostęp do niezbędnych informacji, a także przyczyni się do włączenia jak największej grupy osób z niepełnosprawnością do aktywnego uczestnictwa w turystyce.

Mamy ogromną nadzieję, że pobyt będzie dla Państwa na tyle ciekawy i inspirujący, że powrócicie tu jeszcze nie raz. Do zobaczenia na pozbawionych barier polskich szlakach turystycznych!

Z wyrazami szacunku

*Stanisław Francuz, Marta Francuz,
Marcin Francuz, Wiktor Francuz*

Polska położona jest w Europie Środkowej między Morzem Bałtyckim na północy a Sudetami i Karpatami na południu, w przeważającej części w dorzeczu Wisły i Odry.

Charakteryzuje się zmienną rzeźbą terenu – góry przeplatają się z nizinami i pojezierzami, klimat alpejski z takim, w którym dojrzewa winorośl. Ukryte górskie wodospady, rzeki oraz bagna są domem dla licznych ptactwa wodnego. To kraina dzięki wciąż przyrody licznych borów, jezior i rozwijającej się pośród niej cywilizacji. Liczne miasta takie jak Kalisz, Gniezno, Poznań, Kraków, Wrocław, Gdańsk, Szczecin szczycą się ponad tysiącletnią tradycją.

Polska to kraj o bogatym dziedzictwie kulturowym i historycznym a jednocześnie młody duchem licznych uczelni wyższych zasilanych przez młodzież z kraju i zza granicy.

Polska to kolebka kultury, znana na skalę międzynarodową z festiwali muzycznych, filmowych, teatralnych i wielu wydarzeń sportowych: (Wratislavia Cantans, Teatry Uliczne, Festiwal Chopinowski, Sopot Festival, Festiwal w Opolu).

Poszczególne krainy Polski mają swój odrębny, niepowtarzalny charakter, składają się nań zabytki, kulinaria, folklor, ciekawe imprezy kulturalne i sportowe.

Polska może poszczycić się bogactwem zamków, pałaców, klasztorów i kościołów. Takie ikon jak Malbork, Książ, Czochoa, Lubiąż, Krzeszów przyciągają co roku rzesze turystów.

Zabytki i miasta wpisane na listę UNESCO takie jak Kraków, Zamość, Toruń, Wieliczka, Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze, Warszawa oraz genialna Hala Stulecia zaprojektowana przez Maxa Berga we Wrocławiu, to gwarancja doświadczeń kulturowych i historycznych na najwyższym poziomie.

Dzieje Polski to także liczne związki z Niemcami, Austrią, Rosją, Litwą i Ukrainą oraz osiedlającymi się tu przez stulecia Żydami. W krajobrazie pozostały do dziś cerkwie, kościoły, meczety i synagogi.

Polska to kraina, która obfituje w wiele mrocznych legend i tajemnic, a podziemia, kopalnie, lochy i fortyfikacje pełne są szyfrów i zagadek czekających na swych odkrywców. Ziemia tu obfituje w liczne minerały oraz źródła mające dobroczynny wpływ na nasze zdrowie. Turystów i gości przyciągają uzdrowiska sudeckie i karpackie, w centralnej Polsce i nad Bałtykiem. Powietrze przesycone jest zapachem borów sosnowych, kwitnących wiosną rzepaków, akacji oraz lip. Pięknie jest tu o każdej porze roku – od zimy tatrzańskie poprzez pełną barw bukowych lasów jesień nad przełomem Dunajca. Na Wasze przybycie czekają liczne parki narodowe i krajobrazowe. Od gór przez wyżyny i pojezierza, aż do Bałtyku.

Na szczególną uwagę zasługują przedziwne grupy skalne w Sudetach: Szczeliniec Wielki, Błędné Skały i Szlak Skalnych Grzybów w Górach Stołowych.

Tysiące ścieżek górskich, przytulnych schronisk i znakomicie przygotowana baza turystyczna czekają na wędrowców. Znajdą tu coś dla siebie nawet najbardziej wymagający. W górach królują sporty zimowe, ale można uprawiać tu również, rafting, wspinaczkę, przeprawy przez mosty linowe, loty widokowe na parolotni i szybowcu. Niziny i pojezierza zaś kuszą licznymi szlakami rowerowymi, jazdą konną, kajakami oraz żeglarstwem.

Poszukującym kontaktu z naturą Polska oferuje agro oraz ekoturystykę. Malownicze, spokojne, otoczone nieskazitelną naturą gospodarstwa wiejskie są idealnym miejscem na odzyskanie sił witalnych, oderwanie się od codziennej gonitwy, wyciszenie oraz relaks. Zapraszamy do Polski bez barier!

ZPM

Zachodniopomorskie
str. 736-775

POM

Pomorskie
str. 480-531

W-M

Warmińsko-mazurskie
str. 612-651

K-P

Kujawsko-pomorskie
str. 100-139

PDL

Podlaskie
str. 446-479

LBU

Lubuskie
str. 182-219

WLP

Wielkopolskie
str. 652-735

MAZ

Mazowieckie
str. 304-365

ŁDZ

Łódzkie
str. 220-253

LBL

Lubelskie
str. 140-181

DŚL

Dolnośląskie
str. 10-99

OPO

Opolskie
str. 366-403

ŚL

Śląskie
str. 532-583

ŚW

Świętokrzyskie
str. 584-611

PKR

Podkarpackie
str. 404-445

MŁP

Małopolskie
str. 254-303

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

OPO

Województwo opolskie leży na południowym zachodzie kraju, na Nizinie Śląskiej w dorzeczu górnej Odry. Graniczy z województwami: śląskim, dolnośląskim, wielkopolskim i łódzkim, a od południa z Czechami. Stolicą województwa i największym miastem jest Opole. Rzeką główną jest Odra, zaś inne większe rzeki to Mała Panew oraz Nysa Kłodzka. Występują tu sztuczne zbiorniki, a największymi z nich są: jezioro Nyskie, Otmuchowskie i Turawskie.

Wymarzone walory klimatyczne i przyrodnicze stwarzają idealne warunki dla rozwoju turystyki województwa Opolskiego. Ukształtowanie terenu, do którego zalicza się Wyżyna Śląska, Nizina Śląska oraz część Pogórza Sudeckiego, sprawia, że w regionie możliwe jest odpoczywanie latem jak i zimą. Lasy zajmują dużą część obszaru. Na ich terenie utworzone zostały 4 parki krajobrazowe, a także wiele obszarów chronionego krajobrazu i 24 rezerwaty przyrody. Do największych kompleksów leśnych wliczane są Bory Niemodlińskie, Stobrawskie, Lasy Lublinieckie i Raciborskie. Szlaki turystyczne w rejonie Góry Świętej Anny oraz Gór Opawskich, leżących na granicy z Czechami, są przemierzane przez amatorów pieszych jak i rowerowych wycieczek. W Turawie pod Opolem i leżące u podnóża Gór Opawskich jeziora Nyskie i Otmuchowskie czekają na amatorów turystyki wodnej. Liczne pamiątki

historyczne urozmaicają ofertę turystyczną regionu. Godnymi polecenia są Szlak Średniowiecznych Polichromii Brzeskich, Szlak Cysterski i Szlak Drewnianego Budownictwa Sakralnego.

Śląsk Opolski to region pełen zabytków. Znajdują się tu gotyckie zamki, pałace barokowe czy kameralne dworki XIX-wieczne. Najciekawszymi z nich są zamek w Mosznej, ruiny pałacu z XIX w. w Kopicach, zamek Piastów Śląskich w Brzegu czy też pałac w Kamieniu Śląskim pochodzący z późnego baroku.

Skamieniałości szczątków gadów triasowych należą do najważniejszych odkryć w historii naturalnej Ziemi Opolskiej. Pochodzą one sprzed 225 mln lat i są zachowane w bardzo dobrym stanie. Należy do nich m.in. Silesaurus Opolensis, jeden z pierwszych dinozaurów na świecie. Na terenie wykopalisk powstał kompleks muzealno-turystyczny Jurapark. Godnym odwiedzenia są historyczne miasta m.in. Opole, Kędzierzyn-Koźle, Nysa, Brzeg, Paczków, Otmuchów, Kluczbork, Prudnik, Strzelce Opolskie, Krapkowice, Namysłów, Olesno, Głubczyce.

Atutem Opolszczyzny jest jej położenie na trasie ważnych linii komunikacyjnych: drogowych (A4), kolejowych, a także odrzańskiego szlaku wodnego. Na Opolszczyźnie spleta się dziedzictwo kulturowe: Polski, Śląska, Niemiec i Czech.

MIASTO

OPOLE

Opole

Opole położone jest w południowo-zachodniej Polsce, nad rzeką Odrą, na Równinie Opolskiej będącej częścią Niziny Śląskiej.

Opole jest stolicą województwa opolskiego oraz miastem na prawach powiatu. Do 1945 r. znajdowało się w obrębie niemieckiej III Rzeszy. Nazwa miasta Opole pochodzi od nazwy jednostki terytorialnej Słowian w środkowej Europie – tzw. „opola”.

W Okresie 950-980 r. powstała wieś Opole. W roku 990 Śląsk wraz z Opolem został przyłączony przez Mieszka I do Polski.

Po najeździe księcia czeskiego Brzetysława I na Śląsk w 1039 r., Opole znalazło się pod panowaniem czeskim. W roku 1050 Kazimierz I Odnowiciel odzyskał Śląsk z Opolem.

Na mocy testamentu Bolesława III Krzywoustego w 1138 r. Śląsk z Opolem został przyznany najstarszemu synowi księcia, Władysławowi II Wygnącowi, który dał początek linii Piastów Śląskich. Lokacja miasta ma miejsce przed 1217 r.

W XIII w. powstał zamek książęcy na Ostrówku, archidiakoniat opolski i klasztor oo. Franciszkanów. I najazd mongolski na Polskę w 1241 r. i oblężenie Opola spowodowało spalenie podgrodzia. W 1352 r. został wzniesiony opolski ratusz.

Od 1526 r. Opole wraz z całym Śląskiem przechodzi pod władanie Habsburgów. W 1532 r. umiera Jan II Dobry, ostatni książę opolski z dynastii Piastów. W latach 1552-1556 królowa węgierska Izabela Jagiellonka

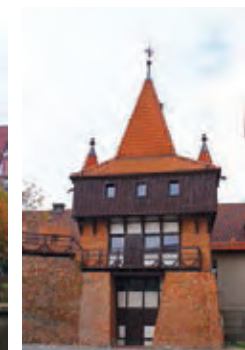
(córka króla polskiego Zygmunta I Starego i Bony Sforzy) zostaje nową władczynią Opola, jako lenniczka cesarza Ferdynanda I Habsburga.

W roku 1565 miało miejsce wypędzenie ludności żydowskiej z miasta. Na początku XVII w. wielka powódź a później pożary niszczą miasto. W roku 1632 miasto zostaje zdobyte przez oddziały saskie i szwedzkie a okupacja trwała 2 lata. W 1645 r. Opole wraz z całym księstwem opolsko-raciborskim przechodzi, tytułem zastawu, we władanie polskiej dynastii Wazów. Tu w roku 1655 schronił się przed najazdem szwedzkim król Polski Jan Kazimierz. W 1666 r. po spłaceniu zastawów Habsburgowie odzyskują Opole i księstwo opolsko-raciborskie.

W roku 1741 po wojnach śląskich Opole przechodzi pod władanie pruskie.

W XIX w. następuje szybki rozwój miasta. Powstaje pierwsza drukarnia, oświetlenie gazowe ulic, linia kolejowa, gazownia miejska. I wojna światowa omija Opole. W trakcie II wojny światowej Opole zostaje twierdzą. Wyzwolone w dniu 24 stycznia 1945 r. przez armię radziecką weszło po 610 latach w skład państwa polskiego jako Ziemia Odzyskana.

Dziś Opole to na wskroś nowoczesne miasto europejskie tętniące życiem i kulturą. Liczne wydarzenia festiwalowe, kulturalne, sportowe przyciągają zarówno mieszkańców jak i turystów. Flagową imprezą jest Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu. Godnym polecenia jest Stare Miasto i planty nadodrzańskie.

OPOLE – STARE MIASTO

OPO 1A ok. 1,6 km *

Trasa spacerowa:

Pl. Kopernika (uniwersytet, kościół) – ul. Oleska – ul. Muzealna (Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, Muzeum Śląska Opolskiego) – ul. Mały Rynek – pl. Wolności (park, pomnik Bojownikom o Polskość Śląska Opolskiego, pomnik Żołnierzy Wyklętych, filharmonia) – ul. Minorytów (kościół św. Trójcy) – rynek (ratusz, kamienice) – ul. Książąt Opolskich – (katedra, mury obronne) – ul. Katedralna. Realizacja trasy OPO 1B lub powrót – pl. św. Sebastiana (kościół św. Sebastiana) – ul. K. Malczewskiego – ul. E. Osmańczyka – pl. M. Kopernika

Warto zobaczyć:

- gotycką bazylikę katedralną Podwyższenia Krzyża Świętego z XV w., z dwiema wieżami z 1899 r. o wysokości 73 m, w podziemiach groby Piastów Śląskich.
- barokowy, halowy kościół Świętej Trójcy z 1309 r., przebudowany w XVIII i XX w., z barokowym wnętrzem, w podziemiach mauzoleum Piastów Śląskich,
- kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej i św. Wojciecha z X w., wg legendy wzniesiony w miejscu żarliwych kazań św. Wojciecha, w 1739 r. przebudowany w stylu barokowym, w 1875 r. dobudowano wieżę,
- kościół pw. św. Sebastiana z 1696 r. jako wotum dziękczynne po wygaśnięciu w 1680 r. epidemii dżumy,
- kościół pw. św. Aleksego wzniesiony po 1421 r. z fundacji Jana Kropidły, przebudowany w 1691 r. w stylu barokowym,
- kościół pw. św. św. Piotra i Pawła,
- Wieżę Zamku Górnego z końca XIV w. pozostałość po spalonym w 1615 r. zamku,
- ratusz z 1864 r. i przebudowany w 1936 r.
- neogotycką wieżę ciśnien z 1896 r.,
- gmach Poczty Polskiej,
- gmach Urzędu Wojewódzkiego,
- gmach Dworca Głównego,
- pozostałości murów obronnych,
- rynek Starego Miasta,
- ulicę Krakowską,
- fontannę z pomnikiem opolskiej Ceres z 1907 r.,
- plac Wolności,
- pomnik Bojownikom o Wolność Śląska Opolskiego z 1970 (autor: Jan Borowczak),
- most Groszowy (tzw. Zielony),
- ogród zoologiczny,
- Aleję Gwiazd Festiwalu Polskiej Piosenki.

Informacja:

Opolskie Centrum IT***, ul. Żeromskiego 3, 45-053 Opole, tel. 77 441 25 22, www.opole.pl

OPOLE – MURY – PLANTY NADODRZAŃSKIE

ok. 2 km * **OPO 1B**

Trasa spacerowa:

Jako kontynuacja trasy OPO 1A z ul. Katedralnej lub z ul. Barlickiego (parking) – Bulwar K. Musiota – ul. Strzelców Bytomskich – ul. Powstańców Śl. – ul. Barlickiego – Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu, Narodowe Centrum Polskiej Piosenki, Staw Zamkowy, Wieża Piastowska – Barlickiego – most Groszowy – pl. Wolności – Minorytów – most Zamkowy – ul. Piastowska – ul. Ostrówek – parking

Warto zobaczyć:

- amfiteatr,
- opolską „Wenecję” nad Odrą,
- wieżę Piastowską z ok. 1300 r. jedyna pozostałość po Zamku Piastowskim, taras widokowy,
- most Groszowy,
- kanał Młynówki.

Wydarzenia:

- Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu.

Informacja:

Miejska Informacja Turystyczna****, Rynek 23, 45-015 Opole, tel. 77 451 19 87, www.opole.pl

OPOLE – MUZEUM POLSKIEJ PIOSENKI W OPOLU

OPO 1C ok. 0,1 km *

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu to jedyna taka instytucja kultury w Polsce, której celem jest utworzenie centrum informacji o polskiej piosence, ochrona jej dorobku i popularyzacja muzyki polskiej. Muzeum już od 2009 r. prowadzi działalność archiwalno-dokumentacyjną, wystawienniczą, edukacyjną, kulturalno-oświatową, która popularyzuje polską piosenkę.

Organizatorem Muzeum jest Urząd Miasta w Opolu.

Siedziba Muzeum, z nowoczesną, multimedialną wystawą stałą jest w opolskim amfiteatrze, gdzie w atrakcyjny sposób przedstawia historię polskiej piosenki.

Z racji miejsca szczególnie podkreśla rolę i historię Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu.

Celem działania jest stworzenie największego w Polsce leksykonu polskiej muzyki rozrywkowej, który powstaje na bazie Leksykonu Polskiej Muzyki Rozrywkowej, którego pomysłodawcą i autorem jest Ryszard Wolański. Służy temu ogólnopolska akcja zbierania pamiątek związanych z polskimi: artystami, piosenkami i estradą, dzięki której Muzeum zgromadziło unikalne zbiory: płyty analogowe, rękopisy, partytury, fotografie, plakaty, instrumenty muzyczne, kostiumy, bilety koncertowe. Akcja wciąż trwa, a zasoby Muzeum powiększają się o kolejne eksponaty.

Informacja:

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu pl. Kopernika 1, 45-040 Opole, tel. 77 441 34 86, www.muzeumpiosenki.pl

MUZEUM WSI OPOLSKIEJ

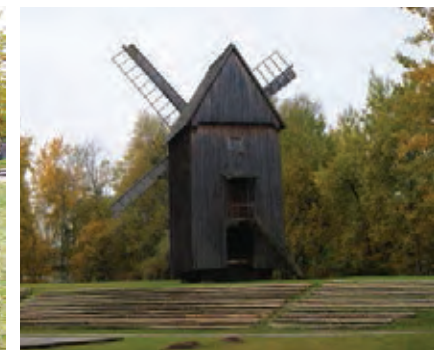
ok. 1 km * **OPO 1D**

Muzealna ekspozycja na wolnym powietrzu składa się z prawie 50 wiejskich zabytkowych budowli drewnianych, które są wyposażone i urządzone wewnątrz w oryginalne sprzęty, narzędzia i meble. Jest historią wsi śląskiej, która przez bezpośredni, niemalże namacalny, kontakt z eksponatami staje

się bardziej dostępna i zrozumiała dla zwiedzających.

Oprócz możliwości przeżycia historycznej wycieczki, dzięki której poznaje się wieś opolską z okresu XVIII-XX w., muzeum jest również miejscem, gdzie pośród drzew, łąk i wiejskich ogródków warzywno-kwiatowych można odpocząć i zrelaksować się. Muzeum oferuje spokój i ciszę, a także atmosferę do głębszych refleksji. Właśnie to szczególne połączenie możliwości poznawczych i wypoczynkowych sprawia, że rokrocznie odwiedza nas kilka tysięcy osób.

Informacja:

Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, ul. Wrocławska 174, 45-835 Opole, tel. 77 457 23 49

OPO 2A ok. 3,5 km *

Trasa spacerowa: Pl. Moniuszki (parking, Zamek Piastów Śląskich, kościół Podwyższenia Krzyża Św., ogród zamkowy) – ul. Górna – ul. Pańska (park nadodrzański, stalowy most na Odrze) – ul. Nadodrzańska – ul. Polska – ul. M. Reja – rynek (ratusz, planty) – ul. Mleczna – ul. Długa (kościół pw. św. Mikołaja) – ul. Piastowska (planty, park im. J. Czajkowskiego, park Nad Fosą) – przejście plantami – ul. Wrocławska – pl. Moniuszki

Brzeg położony jest nad Odrą, na skraju Równiny Grodkowskiej na Nizinie Śląskiej.

Historycznie miasto przynależało do Dolnego Śląska.

Warto zobaczyć:

- renesansowy Zamek Piastów Śląskich z XIII-XVI w., zwany Śląskim Wawelem, zespół zamkowy (wraz z kaplicą), Muzeum Piastów Śląskich,
- układ urbanistyczny Starego Miasta z połowy XIII w.,
- gotycki kościół pw. św. Mikołaja z lat 1370-1417,
- barokowy kościół Podwyższenia Krzyża Św. z XVIII w., z iluzjonistycznymi freskami J. Kubena z lat 1739-1745,
- gotycki kościół franciszkanów, dziś w ruinie), wzmiankowany w 1285 r. z klasztorem,
- barokowe figury Jana Nepomucena i Tadeusza Judy z 1722 r., przed fasadą kościoła Podwyższenia św. Krzyża w 1755 r.,
- barokowy pomnik św. Trójcy z 1731 r. na pl. Zamkowym,
- ratusz z XIV w., przebudowany w latach 1569-1571,
- Gimnazjum Piastowskie założone w 1569,
- kamienice mieszczańskie: Rynek pod nr 19 z 1621 r., Rynek, cała pieczęta wschodnia kamienice z XIV w., ul. Chopina 1, ul. Jabłkowa 5,

barokowa kamienica Kreyera z 1715 r., ul. Jabłkowa 7, kamienica z 1797 r. w stylu empire,

- Bramę Odrzańską z lat 1595-1596,
- stare koszary fryderycjańskie z lat 1781-1782,
- planty – pozostałości twierdzy bastionowej wzniesionej wokół średniowiecznego miasta, zamienione w XIX w. na zespół parków, dzisiaj planty,
- zespół ulic o zabudowie modernistycznej i eklektycznej z XIX w.,
- willę Löbbecke z XIX w., ul. Chrobrego,
- budynek sądu na ul. Chrobrego i Armii Krajowej, z lat 1898-1903,
- willę Neugebauera (właściciela cukrowni „Concordia” z 1898 r. w stylu eklektycznym,
- fontanę chłopiec z łabędziem – w Parku Centralnym,
- kaplicę cmentarną św. Krzyża, dziś kościół garnizonowy z 1724 r.
- wieżę ciśnień z 1877 r., ul. Rybacka,
- Czerwone Koszary z pocz. XIX w.,
- Marinę Brzeg,
- Małujowice i kościół św. Jakuba z XIII w. pokryty w XIV w. polichromiami.

Wydarzenia:

- Rekonstrukcja bitwy pod Małujowicami.

Informacja:

Centrum Informacji Turystycznej w Brzegu**, Rynek – Ratusz 1, 49-300 Brzeg, tel. 77 416 00 40, www.brzeg.pl

OPO 2B ok. 1,6 km *

Trasa spacerowa:

Ul. Warszawska – ul. Kasztanowa (liczne wille z XIX w.) – rondo – ul. H. Sienkiewicza – rynek (ratusz, pomnik J. Elsnera) – ul. Elsnera (Brama Lewińska) – ul. Elsnera – rynek – ul. gen K. Świerczewskiego (ruiny kościoła ewangelickiego) – ul. Wrocławska (mury obronne) – rynek – ul. Warszawska (kościół św. Michała Archanioła, Brama Ziębicka) – parking

Warto zobaczyć:

- stare miasto,
- wczesnogotycki kościół pw. św. Michała Archanioła z końca XIII w., XV w., XVII w., wcześniej pw. Najświętszej Marii Panny,
- neogotycki kościół ewangelicki z lat 1845-46, w ruinie,
- fragmenty murów miejskich z XIV-XVI w., z wieżą Bramy Ziębickiej, wieżą Bramy Lewińskiej, gotycką basztą więzienną z renesansową attyką,
- późnoklasykystyczny ratusz z XV/XVI w., obecny z 1840 r., z zachowaną pierwotną wieżą gotycko-renesansową,
- liczne domy z XIX w., ul. Powstańców Śląskich, ul. Reymonta, ul. Elsnera, ul. Warszawska, ul. Wrocławska,
- gospoda „Pod Trzema Koronami”, Rynek 8 z XVI/XVII-XVIII/XIX w.,
- domy i kamienice na Starym Mieście i w rynku z XVIII, XIX i XX w.,
- budynek administracyjno-mieszkalny ze spichrzem, dawny młyn z drugiej poł. XIX w.,
- areszt śledczy z XIX w.,
- dawny zajazd, ob. dom, z XVIII/XIX w., ul. Wrocławska 16,
- wiatrak typu holenderskiego z XIX w.

Informacja:

Urząd Miejski w Grodkowie, ul. Warszawska 29, 49-200 Grodków, tel. 77 404 03 21, www.grodkow.pl

ok. 0,6 km * OPO 2C

Sulisław to wieś położona w gminie Grodków. Według tradycji już w średniowieczu w Sulisławiu założono majątek, którego właścicielami była rodzina Zedlitzów. Po

nich tutejsze dobra często zmieniały panów, wśród których byli m.in. Buchtowie z Pruszyń. Z dokumentów wynika, że już w 1688 r. stał tu dwór z folwarkiem i młyn. Pod koniec XVIII w. Sulisław stał się częścią majątku biskupiego w górnych Gałązczycach. Po sekularyzacji dóbr klasztornych w 1810 r. właścicielem majątku został król Prus Fryderyk Wilhelm III z dynastii Hohenzollernów. W 1814 r. generał Yorck otrzymał pałac Sulisław za zasługi w kampanii napoleońskiej. W 1820 r. sprzedał Sulisław Hoffmanom. Kolejnym właścicielem wsi został Hugo Grosser, starosta powiatu. W 1888 r. w imieniu syna, 29-letniego Hansa Karla Grafa von Schaffgotsch hrabina Joanna Grycik von Schomberg-Godulla kupiła tutejsze dobra.

W roku 1909 Sulisław przeszedł w ręce majątnej rodziny von Francken-Sierstorpf i pozostawał w ich rękach do II wojny światowej. W 2006 r. Jerzy Bar kupił tutejszy majątek wraz z folwarkiem.

Pod nadzorem konserwatora zabytków nowy właściciel przeprowadził gruntowną rewitalizację pałacu, zachowując i częściowo przywracając autentyczny wygląd jego elewacji. Wnętrza obiektu odrestaurowane zostały wg proj. Jerzego Bara. Zostało to docenione i w 2014 r. uhonorowano go, między innymi za zaangażowanie w rekonstrukcję zabytków, prestiżową nagrodą Heros Polskiej Gospodarki.

Dziś pałac Sulisław wyposażony jest w oryginalne meble z epoki. To idealne miejsce do odpoczynku i wyciszenia. Zielone, bardzo harmonijne i wypełnione pięknymi przedmiotami z duszą i własną historią. W jednym z pomieszczeń wisi żyrandol, który przyjechał prosto z apartamentu Sophii Loren, włoskiej ikony stylu. Komnatę na parterze pokocha każdy miłośnik rock and rolla. Pyszni się tu rozkładany stół, który niegdyś stał w szkockim zamku Micka Jaggera, lidera legendarnych Rolling Stonesów. Mick odkupił ten stół z posiadłości Elżbiety II, angielskiej królowej. No cóż, szlachectwo zobowiązuje. Fachowe oko rozpozna również w szkicu w hallu wprawna rękę mistrza Jana Matejki. Grafika wisi nad trzystuletnim polifonem, wykonanym dla króla Szwecji. Polifon ciągle gra i dyskretnie umila czas gościom zamku. Niewątpliwą ozdobą tego miejsca jest bogata kolekcja porcelany z pobliskich Tułowic z II połowy XIX w. oraz nie mniej piękne zbiory szkła kryształowego z nieistniejącej już huty Józefina z Dolnego Śląska.

Informacja:

Pałac Sulisław, Sulisław 24, 49-200 Grodków, tel. 509 842 741, tel. 77 415 66 59, rezerwacja@sulislaw.pl, www.palacsulislaw.pl

LEWIN BRZESKI

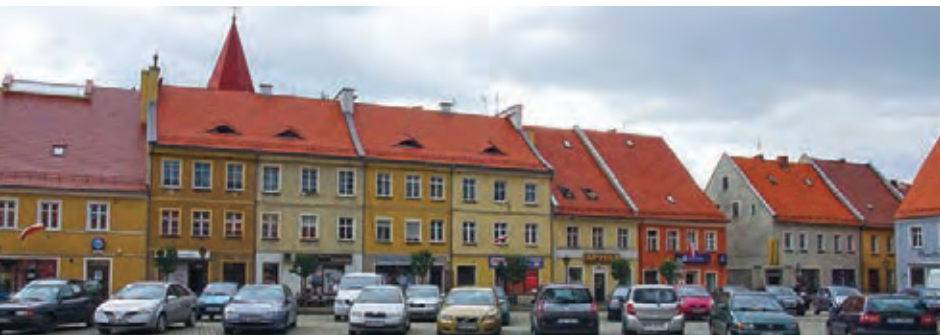
OPO 2D ok. 1,9 km *

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, UM) – al. Wojska Polskiego (kościół Wniebowzięcia NMP) – ul. Zamkowa (ruiny kościoła św. św. Piotra i Pawła) – ul. Nadbrzeżna – jaz nad Nysą Kłodzką – ul. Nadbrzeżna – ul. Kościuszki (most) – ul. Pocztowa – rynek

Lewin Brzeski położony jest na Dolnym Śląsku, w województwie polskim, na Nizinie Śląskiej nad Nysą Kłodzką.

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny miasta z średniowiecznym układem ulic,
- kościół ewangelicki pw. św. św. Piotra i Pawła z XIV w., (ruiny),
- neogotycki kościół Wniebowzięcia NMP z 1903-1904,
- ratusz z przeł. XIX/XX,
- zespół pałacowy z poł. XVIII w.,
- barokowy pałac z 1772 r., park przypałacowy,
- liczne domy z XIX w. ul. Kilińskiego, ul. Kościuszki, ul. Matejki, ul. Pocztowa
- liczne XIX w. domy w rynku,
- spichlerz z 1756 r.,
- krzyż pokutny w parku nad Nysą Kłodzką z 1617 r.

Informacja:

Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim, ul. Rynek 1, 49-340 Lewin Brzeski, tel. 48 77 424 66 00, www.lewin-brzeski.pl

GŁUBCZYCE

ok. 1,4 km * **OPO 3A**

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz) – ul. Klasztorna – ul. Zakonna (klasztor, kościół) – ul. Zamkowa – ul. Kozielska – rynek – ul. Plater – ul. Jana Pawła II – ul. Kochanowskiego – ul. Niepodległości – ul. Parkowa (park miejski, dworek Peszków) – ul. Wodna – ul. Browarna (browar) – ul. Fabryczna – rynek

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny Starego Miasta,
- mury obronne i baszty z II połowy XIII w.,
- ratusz miejski zniszczony w 1945 r., odbudowany w latach 2006-2008,
- gotycki kościół pw. Narodzenia NMP z XIII w., rozbudowany wg proj. M. Hasaka,
- kościół św. Anny z 1776 r. (dawniej Św. Trójcy), po II wojnie światowej kościół polsko-kat. pw. św. Józefa (w 1991 przekazany rzymskokatolikom),
- kaplicę pw. św. św. Fabiana i Sebastiana, z 1501 r.,
- barokowy kościół pw. św. św. Idziego i Bernarda z 1756 r., wystrój barokowo-rokokowy,
- klasztor z lat 1753-1770 wg proj. J. I. Töpfera, charakterystyczny czterokrzydłowy z wirydarzem pośrodku,
- sąd z 1850 r., ul. Kochanowskiego 1,
- więzienie z poł. XIX w., ul. Kochanowskiego 3,
- liczne domy z XVI-XVIII w., XIX i XX w.,
- eklektyczny budynek z 2 poł. XIX w. przy ul. Niepodległości 14, ob. UM,
- dworzec kolejowy z 2 poł. XIX w. w kształcie lokomotywy, kopia dworca z greckich Salonik,
- barokową kolumnę maryjną na rynku, dłuta A. Jörga z 1732 r.,
- cmentarz żydowski z lat 1890-1939, przy ul. Wrocławskiej.

Informacja:

Centrum Informacji Turystycznej, ul. Kościuszki 24, 48-100 Głubczyce, tel. 77 485 21 51, www.glubczyce.pl

KĘDZIERZYN-KOŹLE MIASTO MOŻLIWOŚCI

OPO 4A ok. 3,6 km *

Trasa spacerowa:

Rynek w Koźlu (parking, plac, fontanna z panną) – ul. Złotnicza (kościół św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej) – ul. N. Bończyka – ul. M. Konopnickiej – w lewo na planty po dawnych umocnieniach Twierdzy Koźle – ul. 24 Kwietnia – ul. Racławicka – promenada nad Odrą im. ks. L. Rutyny (most, śluza) – ul. S. Żeromskiego – ul. Piastowska – rynek

Warto zobaczyć:

- stare miasto Koźle wg średniowiecznych założeń,
- gotycki kościół pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej z 1489 r., z wieżą gotycko-renesansową,
- kościół pw. św. Mikołaja z lat 1901-1902 w Kędzierzynie,
- kościół pw. MB Bolesnej z 1928 r.,
- zespół klasztorny Franciszkanów (kościół poklasztorny pw. Wniebowzięcia NMP, ob. z lat 1751-1753, klasztor z XVIII w., ob. biura),
- kościół ewangelicko-augsburski w Kędzierzynie z lat 1902-1903,
- zespół zamkowy w Koźlu z przeł. XIII-XIV w.,
- zrekonstruowaną basztę zamkową,
- mury obronne Koźła z XIV w. i poł. XVI w.,
- fortyfikacje „fryderycjańskie” Twierdzy Koźle: obwałowania i fosy, murowano-ziemne z XVIII w. (Fort Fryderyka Wilhelma, Wieża Montalemberta, fort Rondel z XVIII w., schron forteczny z XVIII-XIX w., budynek forteczny z XVIII w./XIX w., studnia forteczna z XIX w.), planty miejskie, na terenie fortyfikacji Twierdzy Koźle, z poł. XIX w.
- domy z XVIII/XIX i XX w.,
- domy, Rynek 1, 2, z 1798 r., 1800 r.,
- kasyno wojskowe z 1930 r., ob. MOK, ul. Skarbowa 10,
- zespół dworski z parkiem z 1930 r.,
- trzy budynki koszarowe, ob. domy mieszkalne, ul. Targowa,
- zespół wodociągów miejskich z lat 1900-1902: wieża ciśnień, pompownia, budynek biurowy,
- stary Kanał Kłodnicki łączący Koźle z Gliwicami z lat 1792-1812, w Kłodnicy,
- Śluzy Koźle odremontowane po powodzi w 1997 r.

Informacja:

Punkt IT przy Bibliotece Miejskiej, ul. Rynek 3, 47-200 Kędzierzy-Koźle, tel. 77 482 32 25, www.kedzierzynkozle.pl,
Punkt IT przy Bibliotece Miejskiej, ul. Damrota 32, 47-220 Kędzierzy-Koźle, tel. 77 483 24 81, w. 21.

PAŁAC WIĘKSZYCE

ok. 0,5 km * **OPO 4B**

Pałac Większyce położony jest ok. 4 km na zachód od Koźła.

W 1852 r. posiadłość w Większycach nabył Marc Heymann, który założył tu park krajobrazowy i wznosił pałac. W 1912 r. dobra przeszły w ręce Emila Phyrkoscha, który przed II wojną światową przekazał go na cele społeczne. W trakcie wojny mieścił się tu szpital wojskowy, a później Uniwersytet Ludowy. Od 2003 r. pałac jest własnością prywatną, mieści się tu restauracja.

Warto zobaczyć:

- zespół pałacowy z poł. XIX w.,
- oficynę,
- park,
- kościół NMP Matki Miłosierdzia,
- kościół pw. św. Urbana.

Informacja:

Restauracja Pałac Większyce Patrycja i Artur Biernaccy Sp. J., ul. Kozielska 15, 47-208 Większyce, tel. 77 482 15 25, www.palacwiekszyce.pl

OPO 5A ok. 1 km *

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, liczne kamienice) – pl. Gdaczusza (kościół ewangelicki) – ul. Krzywa (planty, mury miejskie) – ul. Damrota – ul. Krakowska – pl. Niepodległości – ul. Zamkowa (muzeum im. J. Dzierżona, wieża, brama) – rynek

Kluczbork leży na północno-wschodnim krańcu Niziny Śląskiej, na pograniczu z Wyżyną Śląską, nad Stobrawą. Historycznie miasto leżało na Dolnym Śląsku, obecnie związane ze Śląskiem Opolskim.

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny starego miasta,
- kościół Matki Bożej Wspomożenia Wiernych z 1911-13 r.,
- kościół ewangelicki pw. Chrystusa Zbawiciela z XIV w., przebudowany w XVIII w.,
- plebanię ewangelicką z XVIII w./XIX w.,
- klasztor Elżbietanek z 1903 r., ob. Dom Sióstr św. Józefa,
- park miejski,
- pozostałości murów obronnych z XV/XVI w.,
- wieżę bramy „Krakowskiej” z XV w., ob. wodociągowa wieża ciśnienia z 1912 r.,
- zespół ratusza z XVIII w. i XIX w. (ratusz, domy, Rynek 2, 3),
- liczne kamienice z XIX i pocz. XX w.,
- więzienie, ul. Katowicka 4, z 1900 r.,
- willę Kruga z lat 1892, 1900-10,
- domy na rynku z XVIII w./XIX i XX w.: Rynek 7, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 21, 23,
- budynek muzeum z XV-XIX w., ul. Zamkowa 10,
- lokomotywnię wachlarzową z obrotnicą z XIX w.,
- mennicę w Kluczborku, – synagogę.

Informacja:

Punkt IT przy Kluczborsko-Oleskiej LOT, ul. Katowicka 1, 46-200 Kluczbork, tel. 77 418 52 18, wew. 154, www.kluczbork.eu

ok. 1 km * OPO 5B

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, liczne kamienice i domy) – pl. Wolności – ul. Hotelowa (kościół św. Mikołaja) – ul. Okrężna (domy i kamienice, kościół św. Trójcy) – ul. Floriańska (wieża Bramna Zachodnia, spichlerz, Baszta Południowa, Wieża Bramna Wschodnia) – ul. F. Chopina – rynek

Warto zobaczyć:

- średniowieczny układ urbanistyczny miasta,
- barokowy kościół pw. Świętej Trójcy z 1767 r.,
- gotycki kościół ewangelicki pw. św. Mikołaja z XIV w.,
- gotycką kaplicę cmentarną pw. św. Jadwigi z XIV w., przebudowaną w XVI-XVII w.,
- park miejski, poł. XIX w.,
- mury obronne miasta, średniowieczne, z basztą Piaskową i fosą z XV-XVI w., długość obwarowań wynosi 912,5 m., wykonane są z kamienia i cegły, na fundamentach z głazów narzutowych klinowanych piaskowcem, obwarowania składają się z jednego rzędu murów, dwóch wież i baszty, przeciętna wysokość murów wynosi 5,5-6 m., grubość 1,35-1,7 m.
- bramę – wieżę Zachodnią (Niemiecką) z XV w.,
- bramę – wieżę Wschodnią (Polską) z XV w.,
- basztę Południową (Piaskową), XVI w.,
- fosę miejską wzdłuż linii obwarowań, zachowany fragment fosi łączy się z parkiem miejskim,
- ratusz wraz z otaczającymi domami – pierwotny ratusz z przełomu XV i XVI w., odrestaurowany w stylu barokowo-klasycystycznym w XVIII w. Całkowicie spłonął w 1945 r., zrekonstruowany w 1968 r.
- liczne domy z poł. XVIII, XIX i XX w.,
- spichrze z poł. XIX w.,
- zespół młyński z pocz. XX w.: młyn, magazyn, silos, dom mieszkalny,
- kuźnię z XIX/XX w.,
- pomnik upamiętniający bitwę, nazywaną bitwą pod Byczyną,
- gród rycerski „Ala Ostrów”.

Wydarzenia:

- Turnieje rycerskie, gród „Ala Ostrów” maj, wrzesień.

Informacja:

Byczyński Punkt Informacji Turystycznej, Rynek 1 (Urząd Miasta), Byczyna, tel. 77 413 41 50 w.30, www.byczyna.pl

OPO 6A ok. 1 km *

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, plac) – ul. Kościelna (kościół św. Mikołaja) – ul. Przybrzeżna – most – port jachtowy Krapkowice – ul. Przybrzeżna (przystań na Odrze) – ul. Podgórna – ul. B. Głowackiego – ul. 1 Maja (mury obronne) – ul. Basztowa (wieża bramy Górnej) – ul. Wolności – rynek

Warto zobaczyć:

- średniowieczny układ urbanistyczny Starego Miasta,
- kościół pw. św. Mikołaja, z XIV w., XV-XVIII w.,
- zamek z 1532 r. jako własność Jerzego Hohenzollerna, 1678 r., XVIII w.-XX w.,
- fragmenty murów obronnych z poł. XIV-XVI w.,
- wieżę bramy Górnej,
- wieżę Wodną (ruina) z XVII w.,
- dom z XVIII w., Rynek 4,
- dom zakonny Elżbietanek z 1866 r.,
- trzy piece wapiennicze szybowe z pocz. XX w.,
- służę na Odrze z lat 1890-95.

Krapkowice – Otmęt

- kościół pw. Wniebowzięcia NMP zbudowany prawdopodobnie przez zakon Templariuszy z 1223 r., przebudowany w XIV i XVIII w.,
- ruiny zamku rycerskiego nad Odrą z XIV w. i XVI/XVII w., w ruinie od połowy XIX w., wg legend zbudowany przez Templariuszy; wieża zamku z 1723 r. przyłączona została do kościoła i zachowała się do dnia dzisiejszego.

Informacja:

Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach, ul. 3 Maja 17, 47-303 Krapkowice, tel. 77 44 66 800, www.krapkowice.pl

ok. 2 km * OPO 6B

Moszna to wieś położona w powiecie krapkowickim ok. 30 km od Opola na trasie do Prudnika.

Nazwa wioski pochodzi prawdopodobnie od nazwiska Moschin, rodziny przybyłej do parafii Łącznik w XIV w. Jak głosi legenda, Moszna w średniowieczu należała do Zakonu Templariuszy. W 1679 r. właścicielami Mosznej stała się rodzina von Skall. W 1723 r. po śmierci właścicielki Urszuli Marii von Skall, wieś przeszła w ręce nadmarszałka dworu Fryderyka Wielkiego – Georga Wilhelma von Reisewitz. Z tego okresu pochodzi pałac – środkowa część dzisiejszego zamku. W roku 1771 rodzina von Reisewitz straciła Mosznę, a majątek został zakupiony na licytacji przez Heinricha Leopolda von Seherr-Thossa – którego rodzina posiadała również na własność zamek i dobra w niedalekiej Dobrej. W 1853 r. Karl Gotthard Seherr-Thoss sprzedał Mosznę Heinrichowi von Erdmannsdorffowi, który zbył ją w 1866 r. Hubertowi von Tiele-Winckler z Miechowic. Jego syn Franz Hubert był pomysłodawcą i budowniczym zamku, wzniesionego po tym, jak w 1896 r. częściowo spłonął barokowy pałac.

W 1904 r., a później 1911 i 1912 hrabiego odwiedzał władca Niemiec, przybywając na polowanie i to dla niego wybudowano, w latach 1911-1913 skrzydło zachodnie. Syn Franza Huberta, Claus-Peter w okresie międzywojennym przehułał część fortuny przodków. Umierając bezdzietny, usynowił swojego kuzyna, którego syn miał dziedziczyć majątek i tytuł hrabiowski. Jego rodzina mieszkała do końca wojny w zamku Moszna.

Po wojnie zamek służył za budynek szpitala. Zamek, zgodnie z fantazją Franza Huberta, ma 365 pomieszczeń i 99 wież, z których słynie. Niespotykana architektura Zamku przyciąga rokrocznie do Mosznej rzesze turystów.

Informacja:

Moszna Zamek Sp. z o.o., Moszna ul. Zamkowa 1, 47-370 Zielina, tel. 77 466 96 79, www.moszna-zamek.pl

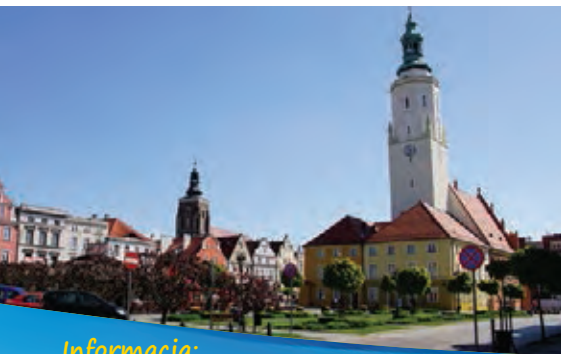
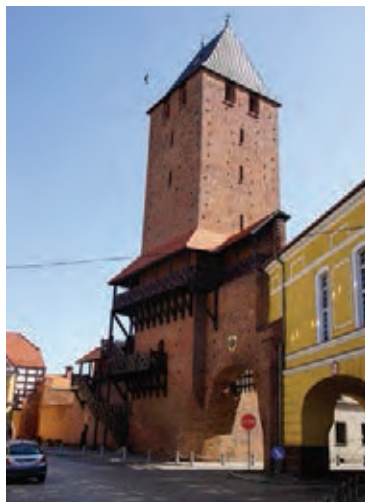
OPO 7A ok. 1,4 km *

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, fontanna, plac) – ul. Krakowska (Brama Krakowska) – ul. Forteczna (mury) – ul. Kościelna (kościół św. św. Piotr i Pawła) – ul. Piastowska (kościół św. Franciszka z Asyżu i św. Piotra z Alkantary, browar Namysłów, skwer) – ul. Dubois (mury obronne) – ul. Wojska Polskiego – ul. Dworcowa (dworzec PKP, PKS) – ul. Pocztowa – rynek

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny miasta,
- późnogotycki kościół pw. św. św. Piotra i Pawła z lat 1405-1441, figura św. Jana Nepomucena z 1730 r.,
- kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP z XV/XVI w.,
- zespół klasztorny Franciszkanów z XIV-XVIII w. (gotycki kościół z XIV w.),
- kaplicę cmentarną pw. Świętej Trójcy z lat 1708-1709,
- park miejski z poł. XIX w.,
- zamek książęcy z 1360 r. i XVI-XIX w. (na dziedzińcu zamkowym studnia z ok. 1600 r.),
- fragmenty murów obronnych i baszt z lat 1350-1415 i XVII w.,
- ratusz z 1374 r., XV-XIX w., z 57-metrową wieżą,
- zespół szpitala miejskiego,
- liczne domy z XVIII, XIX i pocz. XX w.,
- zespół browaru z lat 1870-1910,
- renesansową fontannę,
- synagogę i cmentarz żydowski.

Informacja:

Urząd Miejski w Namysławie, ul. Stanisława Dubois 3, 46-100 Namysłów, tel. 77 419 03 00, www.namyslow.eu

ok. 1,2 km * OPO 8B

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, domy) – ul. Kościelna (kościół św. Jana Ewangelisty, mury obronne, wieże) – ul. Kościelna – ul. G. Narutowicza (wieża – Brama Kłodzka) – ul. S. Staszica (mury obronne, kamienie, planty, plac zabaw, wieża Bramy Ząbkowickiej, kościół MB Nieustającej Pomocy) – Plater – ul. Wrocławska (wieża – Brama Wrocławska, na wieży punkt widokowy) – ul. Wojska Polskiego (wieża Bramy Nyskiej) – rynek

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny średniowiecznego założenia miasta,
- mury obronne z 19 basztami oraz trzema wieżami bramnymi z XIV-XVI w. i XIX w.: wieża – Brama Wrocławska, wieża – Brama Ząbkowicka, wieża – Brama Kłodzka,
- gotycki kościół pw. Jana Ewangelisty, z lat 1361-89, rozbudowywany w XV i XVI w., wewnątrz studnia zwana tatarską,
- kaplicę pw. św. Mikołaja z XIX w.,
- dawny kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. zakonny, pw. Matki Nieustającej Pomocy z lat 1902-03,
- planty miejskie z 1846 r.,
- późnoklasykystyczny ratusz z renesansową wieżą z 1550 r.,
- liczne domy z XVIII, XIX i pocz. XX w.,
- domy, ul. Daszyńskiego 5, 36, z XIX w.
- willę z ok. 1890 r. i ogród dendrologiczny z ok. poł. XIX w.,
- domy w rynku – Rynek 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 48, 49, 50, 52, 55, z XV/XVI, XVII, XVIII, XIX i XX w.,
- dom kata miejskiego z XVIII w., ob. siedziba Towarzystwa Przyjaciół Paczkowa.

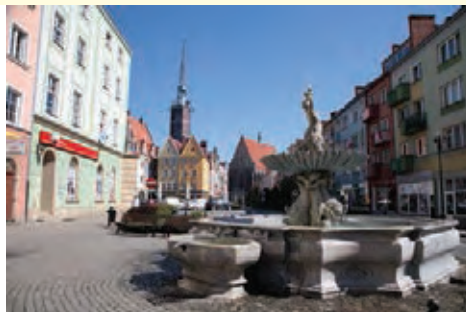

Informacja:

Centrum IT, ul. Wojska Polskiego 23 (Dom Kata), Paczków, tel. 77 541 86 61, www.paczkow.pl

OPO 8A ok. 2,1 km *

Trasa spacerowa: Rynek (parking, ratusz, bazylika, studnia, dom wagi) – ul. Tkacka – ul. Grodzka (zespół klasztorny Jezuitów, muzeum w Nysie – pałac Biskupi) – ul. Wałowa – al. J. Lompy – ul. Cela (fontanna Trytona) – ul. Bracka (kościół św. św. Piotra i Pawła, Diecezjalny Dom Formacyjny) – ul. E. Gierczak – ul. F. Chopina (wieża Bramy Ziębickiej) – ul. Piastowska (bastion św. Jadwigi) – ul. Parkowa (skwer, pomnik) – ul. Wrocławska (wieża bramna, studnia) – rynek

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny starego miasta,
- bazylikę Mniejszą pw. św. Jakuba Starszego i św. Agnieszki z XV-XIX w, pl. Katedralny, kościół trójnawowy, dziewięcioprzęsłowy z kamienia i cegły, z 16 gotyckimi kaplicami z XV w. i dwiema barokowymi, ma jeden z najbardziej spadzistych dachów w Europie o powierzchni 4 tys. m²,
- dzwonicę z 1474 r., ob. Skarbiec św. Jakuba – kolekcja arcydzieł zdobnictwa złotniczego z Nysy,
- późnobarokowy zespół kościoła pw. św. Jana Chrzciciela z 1770 r.,
- kościół pw. Zwiastowania NMP z poł. XIV w., 1885 r., pierwotnie gotycki, wielokrotnie przebudowywany, z częściowym zatarciem cech stylowych,
- kościół cmentarny pw. Świętego Krzyża – Jerozolimski z 1633 r., wybudowany z zachowaniem tzw. miary jerozolimskiej,
- późnorenansowy kościół cmentarny pw. św. Rocha z 1637 r., upamiętniający ocalenie miasta od zagłady z powodu epidemii,
- gotycki kościół Franciszkanów pw. św. Barbary z 1428 r., ob. kościół ewangelicki (elementy renesansowe i barokowe),
- zespół klasztorny Bożogrobców (kościół pw. św. św. Piotra i Pawła z lat 1719-1727 z wnętrzem barokowym i polichromiami; klasztor z lat 1708-1713, ob. Diecezjalny Dom Formacyjny),
- zespół klasztorny poddominikański, barokowy kościół pw. św. Dominika z lat 1743-1788,
- zespół klasztorny Franciszkanów z lat 1902-11 (neoromański kościół pw. św. Elżbiety, klasztor, kolegium, piekarnia, stolarnia, rzeźnia-masarnia, sala gimnastyczna, ciepłarnia, ogrodzenie),
- zespół klasztorny Jezuitów, (barokowy kościół pw. Wniebowzięcia NMP z lat 1688-1692,
- neogotycki kościół pw. MB Bolesnej ojców werbistów z 1907 r.,

- zespół klasztorny, pokapucyński z XVII-XIX w., (kościół pw. św. Franciszka z Asyżu z 1660 r., zbudowany w stylu baroku tokańskiego; klasztor, ob. dom księży emerytów,
- planty miejskie z poł. XIX w.,
- park miejski z poł. XIX w.,
- mury obronne z XIV i XVI w.,
- wieżę Bramy Wrocławskiej z XIV w., XVI/XVII w., z bogato zdobionym portalem z 1603 r.,
- wieżę Ziębicką z 1350 r., ob. punkt widokowy,
- zespół pruskich fortyfikacji Twierdzy Nysa: Bastion św. Jadwigi z 1643 r. i lat 1742-76, Reduta Kapucyńska z l. 1741-58, fort II Regulicki z lat 1865-1873, fort Prusy z 1743 r., 1771 r., XIX w., fort Wodny (Blokhaus) z 1741 r., i lat 1878-80,
- dom Wagi Miejskiej z 1604 r., XIX w.,
- liczne domy z XVI/XVII, XVIII i XIX w.,
- dawny pałac Biskupów Wrocławskich z lat 1608-1627, 1729 r., (na dziedzińcu dwa zegary słoneczne – ob. Muzeum Okręgowe),
- zespół dworu biskupiego z XVII-XIX w., (rezydencja biskupów wrocławskich z Salą Przyjęć z 1615 r., z XVII w., budynek gospodarczy z XIX w.,
- zabytkowe kamieniczki na rynku: 22, 23, 24, 25, 26; 56, 57, 58, 59, 60, z XVI/XVII, XVIII w., XIX i XX w.,
- kolegium św. Anny z 1614 r.,
- neogotycki kościół pw. NMP Wspomożenia Wiernych,
- studnię z 1686 r., z ręcznie kutą kratą,
- barokową fontannę Trytona wzorowaną na rzymskiej Fontanie del Tritone,
- synagogę.

Informacja:

Centrum IT w Nysie****, Bastion św. Jadwigi, ul. Piastowska 19, 48-300 Nysa, tel. 602 654 128, 77 433 49 71, www.informacja-turystyczna.nysa.pl, www.nysa.eu

OPO 8C ok. 0,6 km **

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, kamienice, kościół św. św. Mikołaja i Franciszka Ksawerego) – ul. Smolenia – ul. Zamkowa (zamek Dolny, zamek Biskupi) – rynek

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny średniowiecznego założenia miasta,
- zamek Biskupi z ok. XIII w., przebudowany w stylu renesansowym, na dziedzińcu studnia, charakterystycznym elementem zamku są schody, zwane końskimi,
- barokowy pałac – zamek Dolny z lat 1706-1707, ob. Urząd Miasta,
- park,
- fragmenty murów obronnych – miejskich i basteja w ścianach domu,
- gotycką wieżę – bramę „Wróbla”, z XV w. i XVI w., zwana Bramą Nyską, zwieńczoną renesansową attyką, dawniej miejskie więzienie,
- barokowy kościół pw. św. św. Mikołaja i Franciszka Ksawerego z lat 1690-1701, wzniesiony na wzgórzu, w kościele znajdują się cztery obrazy pędzla Michała Leopolda Willmanna, a także seria 38 fresków Karola Dankwarta,
- kościół ewangelicki z XIX w.,
- kaplicę pw. Świętego Krzyża z XVIII w.,
- kościół cmentarny pw. św. Anny, neogotycka budowla, pochodząca z drugiej połowy XIX w., w miejscu tym istniał od średniowiecza szpital miejski i kaplica pw. N. M. Panny, fundacji biskupów wrocławskich,
- cmentarz żydowski, na terenie parku „Bażaniarnia” z lat 1830-1935,
- renesansowy ratusz z ok. 1538 r., obecny wygląd z 1817 r., fasadę zdobi późnorenesansowa dekoracja sgraffitowa, na ścianie ratusza zachował się XVI-wieczny zegar słoneczny,
- liczne domy z połowy XVIII, XIX i XX w.
- polecamy wypoczynek i rekreację nad jeziorem Otmuchowskim.

ok. 5 km *** OPO 8D

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, plac, UM, kościół św. Wawrzyńca) – ul. Korfantego – pl. Basztowy (wieża Bramy Górnej) – ul. Bohaterów Warszawy (kościół pw. stygmatów św. Franciszka z Asyżu) – al. Jana Pawła II (muszla leśna) – Parkowa Góra (szlakiem żółtym) powrót tą samą drogą

Głuchołazy położone są na styku Gór Opawskich (Sudety), Przedgórze Paczkowskiego (Przedgórze Sudeckie) i Płaskowyżu Głubczyckiego, nad rzeką Białą Głuchołaską i potokiem Starynka.

Warto zobaczyć:

- układ urbanistyczny z XIII w.,
- mury obronne z basztą – wieża Bramy Górnej z XIV i XV w.,
- kościół pw. św. Wawrzyńca z XIII w.,
- kościół gimnazjalny pw. stygmatów św. Franciszka z Asyżu z lat 1865-1866,
- kościół cmentarny pw. św. Rocha z 1350 r.,
- dawny dom zdrojowy z 1882 r., ul. Andersa 74,
- pensjonat „Ogrodowy” z 1899 r., ul. Andersa nr 76,
- domy z k. XIX w., Aleja Jana Pawła II 2, 12,
- domy z XVIII w., XIX w., ul. Kościuszki 1, 48,
- domy z XVI w., XVII w., XVIII w., XIX w., Rynek 4, 8, 11, 19, 20, 24, 25, 26 (pl. Wolności),
- domy z XVIII w./XIX w., ul. Wita Stwosza 5, 7, 17, 19, 21,
- kościół pw. św. Anny na Górze Chrobrego,
- kościół ewangelicki z 1865 r., ob. katolicki kościół młodzieżowy pw. św. Franciszka,
- Parkową Górę.

Informacja:

Urząd Miejski w Otmuchowie, ul. Zamkowa 6, 48-385 Otmuchów, tel. 77 431 50 16

Informacja:

Centrum Informacji Turystycznej, 48-340 Głuchołazy, pl. Basztowy 4a, tel. 77 439 14 53, cit@glucholazy.pl, www.glucholazy.pl

OPO 9A ok. 0,8 km *

Trasa spacerowa:

Ul. Kościelna (parking, kościół św. Michała) – rynek (ratusz, pomnik J. Nepomucena) – ul. Jaronia (Muzeum Regionalne, park miejski) – ul. Lompy – ul. Armii Krajowej – rynek – pl. Wolności – ul. Kościelna

Olesno położone jest na pograniczu równiny Opolskiej i Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej nad Stobrawą.

Warto zobaczyć:

- kościół pw. św. Michała z poł. XIV w., fundacji księcia Władysława Opolskiego, ołtarz wczesnobarokowy, w prezbiterium dekoracja stiukowa z 1657 r., otoczony murem z arkadką i bramą, plebanię – wikarówkę z poł. XVII w.,
- drewniany kościół pw. św. Anny z ok. 1518 r., konstrukcji zrębowej,
- kościół ewangelicki z lat 1851-1853,
- kolumnę morową – dawny słup drogowy usytuowany przy bramie miejskiej na Wielkim Przedmieściu,
- ratusz zbudowany w 1826 r., ob. muzeum, fasada kolumnowa z portykiem zwieńczonym tympanonem,
- mury obronne z XIV/XV w.,
- barokową kamienicę z poł. XVIII w.; dwutraktowa z sienią przelotową,
- kolumnę Maryjną z 1697 r.,
- kościół pw. Bożego Ciała z 1913 r.,
- pozostałości zespołu dworskiego z XIX w. w Oleśnie – Świercze: oficyna, czworak, spichlerz, wozownia, pozostałości parku.

Informacja:

Punkt Informacji Turystycznej przy Muzeum Regionalnym w Oleśnie*, ul. Jaronia 7, 46-300 Olesno, tel. 34 358 24 38, www.oleskiemuzeum.pl

ok. 1 km * OPO 9B

Trasa spacerowa:

Rynek (parking) – ul. Mała (kościół św. Trójcy) – ul. Wałowa – ul. Wojska Polskiego – ul. M. Gorzotki (amfiteatr, plac zabaw) – ul. Boczna – ul. Kościelna (kościół ewangelicki) – rynek

Miasto położone jest w północno-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie oleskim, na pograniczu z województwem łódzkim.

Warto zobaczyć:

- dwór z poł. XVIII w.,
- nadleśnictwo,
- zajazd,
- cmentarz żydowski
- kościół pw. Świętej Trójcy z końca XIX w.,
- kościół ewangelicki z lat 1855-1857.

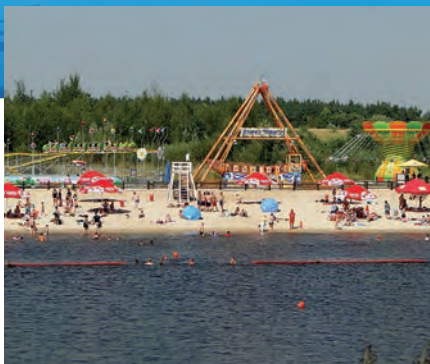

Informacja:

Urząd Miejski w Gorzowie Śląskim, 46-310 Gorzów Śląski, ul. Wojska Polskiego 15, tel. 34 350 57 10, www.gorzowslaski.pl

PARK NAUKI I ROZRYWKI KRASIEJÓW

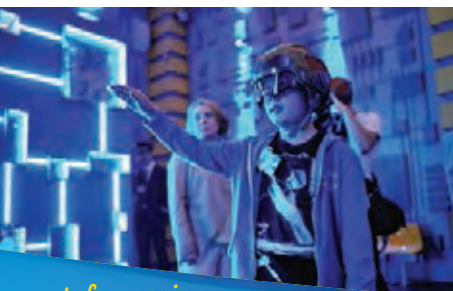
OPO 10A ok. 2 km *

Krasiejów to wieś położona w powiecie opolskim, w gminie Ozimek, ok. 5 km na wschód od drogi krajowej nr 46 Opole-Lubliniec-Częstochowa.

Odkrywką w Krasiejowie zyskała światową sławę dzięki licznym znaleziskom szczątków triasowych kręgowców sprzed 225 mln lat.

Dzięki tym odkrytym skamieniałościom, utworzono w 2010 r. na terenie wyrobiska i nad nim wielki park edukacyjno-rozrywkowy Jura-Park Krasiejów. Obejmuje on wystawę modeli dinozaurów mezozoiku wielkości naturalnej, tunel czasu (przejazd pociągiem tunelem z wyświetlaniem filmu o dziejach od Wielkiego Wybuchu do kryzysu perm/trias) i kino 5D, wyświetlające trójwymiarowy film o dinozaurach kredy i ich zagładzie. Ponadto można odwiedzić park rozrywki, ścieżkę edukacyjną, pawilon paleontologiczny, prehistoryczne oceanarium. Ogromnym powodzeniem wśród dzieci, cieszą się lekcje muzealne i warsztaty paleontologiczne oraz cyfrowy park ewolucji.

Informacja:

Park Nauki i Rozrywki Krasiejów, ul. 1 Maja 10, 46-040 Krasiejów k. Opola, tel. 77 46 54 800, 519 346 149, rezerwacja.krasiejow@jurapark.pl, www.juraparkkrasiejow.pl

NIEMODLIN

ok. 1 km * **OPO 10B**

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, kościół Wniebowzięcia NMP, kamienice) – ul. Wojska Polskiego – ul. Zamkowa (zamek) – powrót tą samą drogą

Warto zobaczyć:

- średniowieczny układ urbanistyczny miasta,
- unikatowy wrzecionowaty rynek z zespołem kamieniczek z XVIII i XIX w.,
- gotycki kościół pw. Wniebowzięcia NMP z poł. XIII-XIV w., wielokrotnie przebudowywany,
- plebanię z XV w., i organistówkę z poł. XIX w.,
- renesansowy zespół zamkowy z XIV/XV, XVI i XVIII w., (oficyna, stajnie, barokowy budynek bramy prowadzący do zamku, most zamkowy, mur z bastejką, park),
- fragmenty murów obronnych z XV w.,
- domy na rynku z XVIII-XX w.: Rynek 1, 2, 3, 10, 11, 18, 20, 21, 23, 34, 39, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53,
- dawny ratusz z początku XIX w., budynek mieszkalny oznaczony numerem 51,
- kutą latarnię z pocz. XX w. stojącą na placu przed kościołem,
- zbrojownię z XVII w.,
- na skwerze w rynku pomnik św. Floriana pochodzący z XVIII w.,
- kaplicę Pustelnika z XVIII w. na terenie Parku w Lipnie, pozostałość po zwierzynicy i parku krajobrazowym koło Niemodlina,
- kapliczkę Madonny z Dzieciątkiem w pobliżu Bramy Niemodlińskiej i basenu kąpielowego z 1909 r.

Informacja:

Urząd Miejski w Niemodlinie, 49-100 Niemodlin, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37, tel. 77 460 62 95, www.niemodlin.pl

OPO 11A ok. 2,2 km *

Trasa spacerowa:

Pl. Wolności (parking, skwer, pomnik) – ul. Piastowska (zespół klasztorny Bonifratrów, kamienice) – pl. Zamkowy (wieża zamkowa) – rynek (ratusz, kolumna maryjna, pomnik Jana Nepomucena, fontanna) – ul. Damrota – ul. Królowej Jadwigi (przejście pod domem) – ul. B. Krzywoustego (muzeum) – ul. B Chrobrego – ul. Małachowskiego (wieża Bramy Dolnej) – ul. Wąska – ul. J. Sobieskiego – ul. Kościelna (kościół św. Michała Archanioła) – pl. Farny – ul. Armii Krajowej – ul. Gimnazjalna (park miejski) – Sądowa (łaźnia miejska, areszt śledczy, dworzec autobusowy) – ul. T. Kościuszki – pl. Wolności

ok. 1 km * OPO 11B

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz, kamienice) – ul. Dąbrowskiego – ul. Kościelna (kolegiata św. Bartłomieja) – ul. Dąbrowskiego (fragm. murów, klasztor Franciszkanów) – ul. Klasztorna – ul. Zamkowa (kaplica, muzeum, zamek Oppersdorffów, brama zamkowa) – ul. Zamkowa – rynek

Warto zobaczyć:

- gotyką kolegiatę pw. św. Bartłomieja z 1380 r., z barokowym wystrojem wnętrza, z freskami Franciszka Sebastianiego i sztukateriami Jana Schuberta, nazywany jest Perłą Opolskiej Ziemi,
- kaplicę Oppersdorffów z 1400 r. alabastrowy nagrobek i sklepienie z kamiennymi wspornikami,
- szachulcowy kościół cmentarny pw. Świętego Krzyża z 1705 r.,
- zespół klasztorny Franciszkanów z XIV/XV w., (kościół pw. św. Franciszka z XV w., pierwotnie gotycki, przebudowany w XVII w.),
- domek loretański z figurą Matki Boskiej z 1630 r. wewnątrz kościoła franciszkanów,
- kaplicę „Boży Grób” – replika Grobu Pańskiego z 1634 r.,
- kaplicę pw. NPM na „Glinianej Górze” z 1779 r.,
- zabytkowy cmentarz żydowski z poł. XIX i XX w.,
- manierystyczny zamek Oppersdorffów górny i dolny z lat 1561-1571, rozbudowany w XVII w., ob. Muzeum Regionalne,
- park miejski, dawny zamkowy,
- mury obronne z XIV/XV w.,
- basztę strażniczo-więzienną z 1595 r.,
- zespół szpitalny z 1773 r., kaplica – kościół pw. św. Mikołaja, szpital na miejscu kompleksu szpitalnego z początku XIV w.,
- wieżę wodną z 1597 r.,
- późnorenesansowy ratusz z 1608 r., z wieżą na rynku,
- liczne domy z XVIII i XIX w.,
- domy w rynku z XVII, XVIII, XIX i pocz. XX w.,
- dom Sebastianiego z poł. XVIII w., Rynek 25,
- synagogę z 1864 r.

Warto zobaczyć:

- średniowieczne założenie urbanistyczne,
- barokowy kościół pw. św. Michała Archanioła z lat 1730-1738,
- zespół klasztorny Bonifratrów z lat 1783-1787, kościół pw. św. św. Apościołów Piotra i Pawła,
- bożnicę żydowską,
- park miejski, z XIX w.,
- wieżę zamkową zwaną wieżą Woka z XIII/XIV w., XV w., pozostałość starego, średniowiecznego muranego zamku z 1262 r. ob. punkt widokowy,
- ratusz miejski z XVIII w.,
- mury obronne – miejskie z dwiema basztami murowanymi z kamienia i cegły z XV-XVI w. – zachowany fragment, w chwili obecnej znajduje się tam Muzeum Ziemi Prudnickiej
- Bramę Dolną z 1481 r., usytuowaną w zabudowie ulicy Batorego,
- liczne dom i kamienice z poł. XIX i pocz. XX w.,
- młyn wodny z 1788 r.,
- kolumnę maryjną z 1694 r. w rynku,
- barokową figurę św. Jana Nepomucena w rynku z 1733 r.,
- barokową fontannę z 1695 r. w rynku.

Informacja:

Punkt IT w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym „Dąbrówka”****, ul. Dąbrowskiego 26, 48-200 Prudnik, tel. 77 88 70 200, www.prudnik.pl

Informacja:

Gmina Głogówek, ul. Rynek 1, 48-250 Głogówek, tel. 77 406 99 00, www.glogowek.pl

STRZELCE OPOLSKIE

OPO 12A ok. 1 km *

Trasa spacerowa:

Rynek (parking, ratusz) – ul. Kottąta-
ja – ul. Kościuszki – (Centrum Browar)
– ul. Ludowa – rynek – ul. Zamkowa
(ruiny zamku książąt piastowskich, park
miejski) – rynek

Warto zobaczyć:

- stare miasto,
- kościół pw. św. Wawrzyńca, dzwoni-
cę, przebudowaną basztę obronną
z XV w.,
- kościół ewangelicki z 1825 r.,
- drewniany kościół cmentarny
pw. św. Barbary, z poł. XVII w.,
- ratusz z wieżą z XVI w.,
- zespół zamkowy z XIV w., ruiny zam-
ku książąt piastowskich z XIV w., bra-
ma zamkowa, park z drzewostanem,
- budynek więzienia z lat 1885-89,
- dawny browar z 1890 r.,
- mury obronne z XV w.,
- kościół pw. Bożego Ciała z XIX w.,
- dawną synagogę z XIX w., ob. hala
sportowa.

Informacja:

Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, 47-100 Strzelce Opolskie, pl. Myśliwca 1,
tel. 77 404 93 00, www.strzelceopolskie.pl

JEMIELNICA – SANKTUARIUM CYSTERSÓW

OPO 12B ok. 0,7 km *

Warto zobaczyć:

- rualistyczny układ przestrzenny wsi,
- zespół klasztorny cystersów:
- kościół pocysterski pw. Wniebo-
wzięcia NMP z XIII/XIV w. i XVIII w.,
bogaty wystrój barokowy freskami,
- klasztor, ob. plebania z 1733 r.,
- kaplicę w ogrodzeniu z XVIII w.,
- dom ze spichlerzem z XVIII/XIX w.,
- młyn z 1834 r.,
- dwa mostki na rzece, z XVIII w.,
- kościół cmentarny pw. Wszystkich
Świętych z XIII/XIV w.,
- staw z trasą spacerową.

Informacja:

Punkt IT w Jemielnicy**, ul. Wiejska 63,
Jemielnica, tel. 77 556 10 86

W SANKTUARIUM ŚW. ANNY SAMOTRZECIEJ

ok. 2 km * **OPO 12C**

Trasa spacerowa:

Rynek (parking) – ul. Szkolna –
klasztor – powrót tą samą drogą do
rynku – al. Jana Pawła II – trasa
wokół Góry Św. Anny

Góra Świętej Anny to najwyższe
wzniesienie grzbietu Chełma na Wyży-
nie Śląskiej o wysokości 408 m n.p.m.
Na szczycie Góry św. Anny znajduje
się klasztor i kościół z XV w., który od
XVIII w. stał się ważnym centrum piel-
grzymkowym.

Warto zobaczyć:

- bazylikę i sanktuarium,
- figurkę św. Anny Samotrzeciej
z XV w. z jej relikwiami,
- franciszkański zespół klasztor-
ny z Rajskim Placem (dzie-
dzińcem arkadowym) z lat
1733-1749, na którym stoi
15 stuletnich konfesjonałów,
- grotę wykonaną na wzór grotę
z Lourdes oraz 40 kaplic kalwa-
ryjnych z lat 1700-1709,
- na szczycie Góry św. Anny
z XV w. klasztor i kościół,
który od XVIII w. jest ważnym
centrum pielgrzymkowym.

Informacja:

Punkt IT Gminy Leśnica**, Rynek 8, Góra Św. Anny, tel. 77 402 65 58
Sanktuarium św. Anny, Klasztor Franciszkanów, ul. Klasztorna 6,
47-154 Góra Św. Anny, tel. 77 463 09 00